

Ganzenhoekplas, regeneratie maar dan anders

GEORGETTE LELTZ

**Wie kent ze niet? De grote natuurherstelprojecten waar-
bij graafmachines en vrachtwagens zich een weg banen
door een duingebied. Daarna keert de rust weer en is
het wachten op de natuur die het heft weer in handen
neemt.**

Commotie

De afgelopen jaren zijn in de Nederlandse kustduinen heel wat herstelprojecten uitgevoerd, de een wat grootschaliger dan de ander. Altijd is het doel om bedreigde natuur weer een kans te geven. Ook in Zuid-Holland ondergaan de duinen een facelift. Waterwinning wijkt, om plaats te maken voor natuur die verdwenen is. En dat gaat niet zonder slag of stoot.

De provincie Zuid-Holland en Duinwaterbedrijf Zuid-Holland hebben in 1995 een convenant gesloten voor natuurherstel. Theo Bakker geeft elders in dit nummer aan hoe dat verlopen is. Na ondertekening van het convenant kon worden begonnen met het daadwerkelijke herstel van natte duinvalleien. In zuidwest-Berkheide is in de winter van 2001-2002 een zeer omvangrijk herstelproject uitgevoerd. Ondanks de voorlichting en de werkbezoeken met bestuurders voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen zijn de bezoekers van het gebied verontrust geraakt. Advertenties in de krant met vele ondertekenaars riepen op tot stillegging van de uitvoering met leuzen als "stop de

De Ganzenhoekplas, door vele bezoekers gewaardeerd, blijft in de toekomst bestaan in de vorm van een duinmeer (foto: Flying Camera/Karel Tomeij).

kaalslag". Ook lokale bestuurders vonden dat de uitvoering van het project schade toebrengt aan het terrein en vooral ook de recreatieve waarde van het gebied aantastte.

En dan nu anders

Deze situatie heeft ertoe geleid dat de provincie en Duinwaterbedrijf Zuid-Holland hebben gekozen voor een andere aanpak om het laatste onderdeel van het natuurherstel in de Zuid-Hollandse duinen uit te voeren. Zo veel mogelijk betrokken partijen zijn uitgenodigd om over de herinrichting van het gebied Ganzenhoekplas en omgeving (Noord-Meljendel) mee te praten. Het ging daarbij niet alleen over natuur en waterwinning maar ook over recreatie, beleving van het landschap en wijze van uitvoering. Uitgangspunt was dat de infiltratie en winning van duinwater in ieder geval moest worden gestaakt. Daarnaast wilden we de recreatiemogelijkheden in het gebied verbeteren.

De besluiten over dit deelproject moeten nog worden genomen, maar het is nu al duidelijk dat de andere aanpak ook tot een ander plan geleid heeft waarbij rekening is gehouden met de

wensen van de bezoekers van het gebied. De landschappelijke veranderingen blijven beperkt. De Ganzenhoekplas, door vele bezoekers gewaardeerd, blijft in de toekomst bestaan in de vorm van een duinmeer, dus niet meer gevuld met infiltratiewater. Daarnaast wordt de recreatieve infrastructuur verbeterd door de aanleg van wandelpaden die beter aansluiten op parkeergelegenheid en het aangrenzende gebied. Een aantal ingrepen zijn onvermijdelijk, zoals het verwijderen van overbodige infrastructuur en het afgraven van bodemslib uit de huidige infiltratieplas. Afplaggen vindt alleen plaats daar waar de bodem nat of vochtig zal worden. In tegenstelling tot de werkzaamheden in Berkheide zijn de ingrepen kleinschalig van aard en wordt er geen droog duin vergraven. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wensen van bezoekers die het landschap willen behouden, en wordt tegelijkertijd het laatste deel van de waterwinning verwijderd, zoals in de bestuursovereenkomst van 1995 is afgesproken.

DRS. G.M. LELTZ IS AFDELINGSHOOFD DUINSTRATEGIE BIJ DUINWATERBEDRIJF ZUID-HOLLAND

(foto: Monique Steenstra)

Werken in het duingebied: de aannemer

Met enige regelmaat zijn er aannemers aan het werk in het duingebied. Voor straatwerk, voor werkzaamheden in de natuur-regeneratieproject Berkheide bijvoorbeeld, (sloop-)werken aan gebouwen en uiteenlopende (her-)inrichtingswerkzaamheden. Een van hen verwoordt de extra dimensie die het werken in de duinen voor hem heeft als volgt: "Het is alleen al prachtig om hier 's morgens vroeg de zon te zien opkomen en de dauw te zien optrekken. En je hebt er van je werk omdat je de natuur mooi maakt."

Werken in de natuur is anders, je moet rekening houden met bepaalde dingen. Buiten het broedseizoen werken bijvoorbeeld. Ook je manier van werken pas je aan: ik vraag mijn mensen zich bewust te zijn van waar ze mee bezig zijn en bepaalde gebieden niet te betreden als ze er niet hoeven te zijn. Het mooie is dat ook de natuur went aan onze aanwezigheid. Als we hier een tijdje bezig zijn, zien we bijvoorbeeld dat de dieren niet meer schrikken van ons. Een nadeel van ons werk is dat we vaak eerst een grote bende moeten maken. Pas daarna wordt het iets moois. Ik heb er dan ook begrip voor dat niet iedereen meteen staat te juichen als wij aan de slag gaan. Een mooi voorbeeld is parkeerterrein Kievietsduin. Toen wij daar bezig waren, kwamen er regelmatig omwonenden kijken. Zo ook een mevrouw, die steeds weer haar commentaar liet horen. Ik schuw het contact niet en probeerde elke keer uit te leggen waarom we dit allemaal deden. Het leuke was dat ze, toen het parkeerterrein klaar was, naar ons toe kwam om te zeggen dat het 'toch wel mooi geworden was'!"